

Demografi ve Kültürün Girişimcilik Üzerindeki Etkisi

Ayşen AVCI^{1*}

¹Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Girişimcilik ve Yenilikçilik A.B.D, Samsun

<https://orcid.org/0000-0002-0927-4791>
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7198301>
aysenu088@gmail.com

Araştırma Makalesi/Derleme

Makale Tarihiçesi:

Geliş tarihi: 10/09/2022

Kabul tarihi: 17/09/2022

Online Yayınlanma: 30/09/2022

Anahtar Kelimeler

Demografi
Kültür
Girişimcilik
Göç

ÖZET

Yaşam biçimlerimiz ve sosyal statülerimiz yaşamımızın birçok alanında hayatımızı etkilemektedir. Cinsiyet, yaş, eğitim, gelir vb. gibi demografik özelliklerimizin iş hayatımızı şekillendirmemize etkisi büyük olmaktadır. Demografik özelliklerimizin yanında bulunduğumuz çevre ve sosyal hayatımız, geçmişten gelen aile yapımız, değerlerimiz ve inançlarımız da aynı şekilde iş hayatımıza yön vermede bize yardımcı olmaktadır. Bu nedenle çalışmada hayatımızın her alanında önemli olan demografik özelliklerimizin ve kültürel yapımızın girişimcilik üzerindeki etkisi incelenmektedir.

The Impact of Demography and Culture on Entrepreneurship

Research article/Reviews

Article History:

Received: 10/09/2022

Accept: 17/09/2022

Available online: 30/09/2022

Keywords:

Demography
Culture
Entrepreneurship
Migration

ABSTRACT

Our lifestyles and social statuses affect our lives in many areas of our lives. Gender, age, education, income, etc. Our demographic characteristics, such as these, have a great impact on shaping our business life. In addition to our demographic characteristics, our environment and social life, our family structure from the past, our values and beliefs also help us in directing our business life. For this reason, the effect of our demographic characteristics and cultural structure, which is important in every aspect of our lives, on entrepreneurship is examined in this study.

GİRİŞ

Düşük doğum oranları ve artan yaşam beklentisinin bir sonucu olarak, birçok Batılı ülke önemli bir demografik değişimin başlangıcını yaşamaktadır. Son 20 yılda nüfuslarının yaşlanması ve bu eğilimin önümüzdeki on yıllarda da devam etmesi muhtemel görülmektedir. Politika yapıcılar ve bilimsel çalışmalar, sosyal güvenlik sistemlerinin istikrarını etkilediği için demografik değişimin sonuçlarına büyük önem vermiş olmasına rağmen yaşlanan nüfusun

girişimcilik ve ekonomik büyüme üzerindeki etkisi çok daha az ilgi çekmektedir (Bönte vd., 2017). Ancak ekonomik büyümeyi teşvik etmede girişimciliğin rolünden çok az kişi şüphe duymaktadır. Yeni iş yaratma olmadan, oyunun kurallarını değiştiren teknolojilerin ekonomik çevreye girebileceğini hayal etmek zor olmaktadır. Mevcut şirketler ürünlerini ve üretim tekniklerini modernize edebilmekte ve güncelleyebilmektedir. Ancak büyük yenilikler girişimcilik ve yeni şirketlerin oluşumu ile ilişkili olmaktadır (Liang vd., 2016). Bu nedenle demografik faktörlerin girişimcilik üzerindeki etkisini araştırmak önemli olmaktadır.

Yaşlanan ve küçülen bir işgücüne yönelik eğilimin, gelecekteki ekonomik kalkınma üzerindeki etkisi derin olabilmektedir. Burada odak noktası, yalnızca işgücü arzının değil, aynı zamanda işgücünün yaş yapısının da girişimcilik kanalıyla ekonomik performans üzerinde önemli bir etkiye sahip olabileceği ihtimali olabilmektedir. Bazı araştırmalar, Japonya'nın kayıp on yıllarını, 1990'lardan bu yana girişimcilik boşluğuna bağlamaktadır. Ama bu boşluğa ne sebep oluyor? Yaş yapısı burada vurgulanan cevap olarak karşımıza çıkabilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri gibi daha genç işgücüne sahip bir ülkedeki bir işçi, Japonya gibi daha yaşlı işgücüne sahip bir ülkedeki bir işçiden daha girişimci olabilmektedir (Liang vd., 2016). Aynı şekilde son yirmi yılda, birçok gelişmiş ülke nüfuslarının ortalama yaşlarında önemli artışlar yaşarken, birçok gelişmekte olan ülke olağanüstü nüfus artışı yaşadı. Nüfusun yaş dağılımındaki değişiklikler, bir ülkenin tasarruf kalıpları ve yenilik yapma kapasitesi gibi makroekonomik değişkenleri etkilediğinden, bunların girişimci faaliyetin çarpık kalıplarıyla sonuçlanması muhtemel olmaktadır. Bu durum da bireylerin girişimcilik faaliyetlerini etkilemektedir (Minniti, 2011).

Gelişmekte olan ve genç işletmelerin yüzdesi olarak ölçülen girişimcilik oranı, ülkeler arasında önemli ölçüde değişmektedir. Ülkeler arasında girişimcilik yaygınlığının önemli ölçüde farklı olmasının nedenleri hiçbir şekilde basit olmamaktadır. Daha önce, girişimci faaliyet seviyelerindeki çeşitliliği anlamaya çalışan çoğu araştırmacı, ekonomik koşulların karşılaştırılmalı analizini kullanmaktadırlar (Acs vd., 1994; Blanchflower, 2000; Evans ve Leighton, 1989; Elam ve Terjesen, 2010; Sternberg ve Wennekers, 2005). Ancak ekonomik değişkenler, girişimcilik faaliyetindeki farklılıkların sadece bazılarını açıklayabilmekte ve önemli bir kısmı açıklayamamaktadır. Bunun nedeni, özellikle girişimcilik faaliyetlerinin tartışmasız biçimde sosyal ve kültürel normlar ve değerlere gömülü olmasından kaynaklanmaktadır (Hechavarría, 2015; Granovetter, 1985). Bu nedenle çalışmada, demografik faktörler kadar kültür faktörünün de girişimcilik üzerindeki etkisini araştırmak önemli olmaktadır.

Davranışsal bir bakış açısından, bir dizi tanım, girişimciyi gerçekleştirilen algılanan işlevlere göre tanımlamaktadır. Schumpeter (1960), girişimciyi üretimin koordinatörü ve değişimin faili ('yaratıcı yıkım') olarak tanımlamaktadır. Bu nedenle girişimci yenilikçilik bir kişilik olarak ifade edilmektedir. Kirzner (1973) ise girişimciyi öncelikle değişimi başlatan biri olarak değil, karlı fırsatları tespit ederek değişime uyum sağlamayı kolaylaştıran biri olarak tanımlamaktadır. Knight (1921) fırsatların kullanılmasına bağlı belirsizlik olarak girişimciyi tanımlarken Schultz (1975) girişimciyi ekonomik bir dengesizliği algılayabilen, niteliklerini değerlendirebilen ve harekete geçmeye değer bulunursa kaynaklarını yeniden tahsis edebilen kişi olarak tanımlamaktadır (Naudé, 2008). Girişimciliğin tanımına bakacak olursak, Hitt vd. (2001) girişimciliği, mevcut firmalardaki yönetim fonksiyonunun bir parçası olarak görülebilmekte ve firmanın karşılaştığı zorluklara yaratıcı ve yeni çözümler üretilmesi olarak tanımlamaktadır (Naudé, 2008).

Genç bir toplum, gençlerin girişimcilik için gerekli becerileri edinmeleri için daha fazla fırsat sağlamaktadır. Gençlik faktörünün, becerilerin iş başında ve yalnızca öğrenme ortamı uygun olduğunda kazanıldığına dair iki önemli öngörü üretilmektedir. Birincisi, girişimciliğin yaşla ilişkisi ters u şeklinde olmaktadır. Çoğu gençlerin gerekli insan sermayesi olmamakta ve çok yaşlılar gençliğin avantajlarını kaybetmektedir. İkinci tahmin, demografiyi doğrudan girişimcilikle ilişkilendirmektedir Kohort boyutunun zamanla küçüldüğü bir ülkede işçilerin girişimci olma olasılığı daha düşük olmakta, yaşlanan bir ülkede üst düzey çalışanların oranı daha yüksek olmaktadır. Bu da küçük çalışanların terfilerini yavaşlatmaktadır. Sonuç olarak, insan sermayesi genç işçiler için daha yavaş birikmektedir çünkü girişimcilik becerileri üretimine en uygun pozisyonlarda olmak için daha uzun süre beklemek zorunda olmaktadır. Genel olarak, kararlı durumda, her yaştaki işçi, iş kurmak için gereken insan sermayesinden daha azına sahip olmakta ve girişimcilik bastırılmaktadır (Liang vd., 2014).

Her insan, başlangıçta bireyin beklenen yaşam süresini ve zekasını belirleyen cinsiyet, ırk veya sağlık gibi belirli doğuştan gelen biyolojik özelliklere sahip olmaktadır. Temel, sosyalleşme, eğitim, işbaşı eğitimi ve tıp gibi bu özelliklerin yanı sıra edebiyat, müzik ve sanatta kültürel eğitim bireyin birikimlerine katkıda bulunmaktadır insan sermayesi (Becker 1964). Bu insan sermayesi stoku, doğduğu temel özelliklerle birlikte, bireyin marjinal üretkenliğini, sağlığını ve yumuşak becerilerini yani sorumluluk, dürüstlük veya özyönetim gibi kişisel nitelikleri takım oyuncusu veya lider olmak gibi kişilerarası niteliklerin yanı sıra ömür boyu etkilemektedir (Bönte vd., 2007). Bu nedenle bireylerin yaş, göç ve eğitim içeren demografik özelliklerin girişimcilik üzerindeki etkilerini incelemek gerekmektedir (Thakur vd., 2008)

Yaş

Bir insan sermayesi stoku göz önüne alındığında, Minniti (2006), bireyin riskten kaçınmasına ve girişimci olma eğiliminin yaşla birlikte azaldığı yaşam boyu zaman iskontosuna odaklanan teorik bir model ortaya koymaktadır. Her birey yalnızca belirli bir süre yaşadığı için zamanın fırsat maliyetinin yaşla birlikte arttığını savunmaktadırlar. Eğer zaman sınırlayıcı bir kaynak olarak ele alırsak, bireyin gelecekteki gelirin eklenen zaman iskonto oranı zamanla artacaktır (Lévesque ve Minniti, 2006). Bu durumla yakından ilişkili bir çalışma olan Van Praag ve Booij (2003) çalışmalarında yaşla birlikte riskten kaçınmanın azaldığını, buna karşın zaman iskontosunun arttığını bulmuşlardır. Bir yandan yaşlı insanlar daha yerleşik olmakta bu nedenle daha fazla risk alabilmektedirler. Öte yandan bakıldığında insanlar daha temkinli ve daha az risk almaktadırlar (Van Praag ve Booij, 2003). Bu ters ilişki hem riskten kaçınma hem de zaman iskontosunun sadece orta derecede etkiye sahip olduğu bireyin hayatında optimal bir dönem olduğunu göstermektedir. Uygun bir insan sermayesi stoğu ile birlikte bu dönem, girişimciliğin “altın çağı” olabilmektedir (Bönte vd., 2007).

Riskli girişimci geliri ile risksiz ücretli emek arasındaki denge yaşa göre değişmekte ve sonuç olarak, girişimci olma olasılığı, değerlendirildiği yaşa bağlı olmaktadır. Bireyler yaşlandıkça hem kişisel kaynaklar hem de ücretler artma eğiliminde olmaktadır. Zenginlik ve deneyim arttıkça, bireyler potansiyel yeni işlerini finanse etmek ve yönetmek için daha donanımlı hale gelmektedirler. Bu da girişimcilik geliriyle ilişkili riski azaltmakta ve girişimcilik faaliyetini nispeten daha çekici hale getirmektedir (Jovanovic, 1994). Bununla birlikte, bireyler yaşlandıkça ücretleri de artar, bu da girişimcilik faaliyetinden elde edilen riskli getiriye nispeten daha az çekici hale getirmektedir. Bu nedenle, birey yaşlandıkça girişimci olma olasılığı kritik bir eşik yaşına kadar artmakta ve sonrasında düşmeye başlamaktadır (Lévesque ve Minniti, 2011).

Göç

Göç terimi, insanların bir coğrafi bölgeden diğerine hareketini belirtmek için kullanılmaktadır. Göçler; iç göç, bölgeye göç, dış göç ise bölge dışına göç olmak üzere 4'e ayrılmaktadır. Geçici göç ise, insanların yeni bölgeye yerleşme niyetiyle değil, kısa süreli göç etmesiyle alakalı olmaktadır. Aşağıdaki Tablo 1 bunu özetlemektedir.

Tablo 1. Göç türleri

Yerel	Geçici	İç göç
	Geçici olmayan	Dış göç
Ulusal	Geçici	İç göç
	Geçici olmayan	Dış göç
Uluslararası	Geçici	İç göç
	Geçici olmayan	Dış göç

Thakur vd., 2008

Göç, girişimcilik olgusunu inceleyen bilim insanları tarafından uzun süredir girişimcilikle ilişkilendirilmiştir. Göç ve girişimcilik arasındaki ilişkiyi araştırmak için çok sayıda çalışma yapılmıştır (Gershon, 2000; Light ve Bhachu, 1993). Amerika, Avustralya, Kanada, İsrail ve diğerleri gibi modern uluslar, göçmen nüfusun çabaları sonucunda inşa edilmiştir. Dolayısıyla, girişimcilik ticari faaliyet açısından tanımlanırsa, o zaman iç göç, girişimciliğin güçlü ortak ilişkilerinden biri olmuştur. Genel olarak göçmen grupları aynı kapasitede girişimcilik güdüsü sergilememiştir. Bununla birlikte, dünyaya bakarsak, iç göç ve girişimcilik arasındaki olumlu ilişkide çok az istisna var olmaktadır. Örneğin Afrika kökenli Amerikalılar girişimcilik faaliyetlerini yürütmeye o kadar başarılı olamamışlardır (Bates, 1996). Yani bir kişinin girişimci olması için yalnızca göçmen statüsünün yeterli olmadığı görülmektedir. Göçmen ağının gücü, göçmen ağı arasındaki bilgi paylaşımı, ağı büyüklüğü gibi göçmenlerin girişimcilik faaliyetlerini etkileyen başka faktörler de girişimcilik faaliyetlerinin olumlu şekillenmesinde etkili olmaktadır (Thakur vd., 2008).

Göçmen nüfus, özellikle azınlıkta olduğunda dezavantajlı bir konumda olmakta ve bu nedenle normal hareketlilik yolları bu nüfus için engellenmektedir (Hagen ve diğerleri, 1962). Göçmen nüfus genellikle zayıf eğitime, zayıf dil becerilerine ve kültürel değerler ve yerel bilgi anlayışına sahip olmamaktadır (Barrett ve Jones, 1996). Girişimciler, işletmenin yaratılmasına yol açan çok ve uzun saatler çalışarak dezavantajları telafi etmeye çalışmaktadırlar. Dezavantajlı konumu nedeniyle, göçmen nüfustaki üyeler de birbirleriyle daha güçlü bağlar geliştirmektedir. Bağlar, göçmen nüfusun sağladığı sosyal sermayeye erişmeye ve onu kullanmaya yardımcı olmaktadır (Aldrich ve Waldinger, 1990). Bağlar sadece fırsatların belirlenmesi için değil, aynı zamanda girişimcilik için fırsatların geliştirilmesi için de avantajlı olmaktadır. Bu bağlar önemli fikirler, fırsatlar, finans ve insan kaynakları kaynağıdır (Honig, 1998). Dolayısıyla, engellenen hareketlilik ve mevcut sosyal sermaye, göçmen girişimcilik bağlamında önemli kavramlar olmaktadır. Yani tüm bunlardan anlaşılacağı üzere tek başına göç girişimcilik için yeterli olmamaktadır (Thakur vd., 2008).

Eğitim

Eğitim, insan yeteneklerini sağlamının kurumsal yolu olarak ifade edilmektedir. Eğitim, başarılı yeni girişimler yaratmak için kullanılabilecek yetkinlikler oluşturmada insanlara yardımcı olmaktadır. Yükseköğretimin yeteneklerin geliştirilmesinde özel bir rolü vardır çoğu yüksek teknoloji girişimi, yüksek öğrenim kurumları aracılığıyla geliştirilebilecek yetenekler gerektirdiğinden, bu özellikle yüksek teknoloji girişimciliği için geçerli olmaktadır (Thakur, vd., 2008; Cooper ve Bruno, 1977). Özellikle, girişimcilik eğitiminin rolü, insanların girişimci tutumlarını artırmanın anahtar araçlarından biri olarak gösterilmektedir (Potter 2008). Bu nedenle, eğitim potansiyel girişimcilerin daha fazla insanın bu kariyer seçeneği hakkında bilgi sahibi olmasını ve ilgilenmesini sağlamak ve gelişmekte olan girişimcilerin (daha fazla insanın yeni bir girişim başlatmaya çalışmasını sağlamak) arzını artırmak için oldukça umut verici olarak kabul edilmiştir.

Ancak, bireyin bir girişim başlatma kararını belirleyen değişkenler üzerinde anlaşma eksikliği olmaktadır Bilişsel yaklaşımlar son zamanlarda büyük ilgi görmüştür (Baron 2004; Krueger 2003). Bunların arasında girişimci niyete çok dikkat edilmiştir (Autio vd., 2001; Kolvereid 1996). Ancak kişilik özelliklerinin veya demografik özelliklerin açıklama kapasitesi hala dikkate alınmaktadır (Mazzarol vd., 1999; Rauch ve Frese 2007; Wagner; Sternberg 2004). Bu nedenle, bir firma kurmaya yönelik kişisel kararın şekillenmesinde hangi unsurların en etkili rolü oynadığını netleştirmeye ihtiyaç vardır. Bu durumda daha etkili bir eğitim daha başarılı girişimcilik faaliyetlerine olanak sağlayacaktır (Linan vd., 2005).

KÜLTÜR VE GİRİŞİMCİLİK

Kültürün girişimcilik üzerindeki etkisi, otuz yılı aşkın bir süredir bilimsel ilgiyi sürdürmüştür. Araştırmacılar, ulusal, bölgesel ve kurumsal kültürlerin yeni girişim yaratma, inovasyon ve risk alma yoluyla servet yaratma üzerindeki etkisini araştırmaktadırlar. Örgüt araştırmacıları, birden fazla ülkeden gelen verileri kullanarak ve çeşitli araştırma yöntemleri uygulayarak kültürel değişkenler ile girişimci davranış ve sonuçlar arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Önemli ilerleme kaydedilmiş olsa da kültürün önemli bileşenlerinin ve tezahürlerinin ve girişimcilik sonuçları üzerindeki olası etkisinin henüz keşfedilmediğine inanılmaktadır (George ve Zahra , 2002). Bu çalışmada kültür ve girişimcilik arasındaki ilişkiye odaklanmaktadır. Hem kültürün hem de girişimciliğin geniş bir tanımı olmaktadır. Kültür, bir ulusun, bir bölgenin veya bir organizasyonun kalıcı değerlerine atıfta bulunmak için kullanılmaktadır. Girişimcilik, toplumların, bölgelerin, organizasyonların veya bireylerin zenginlik yaratmak için iş fırsatlarını tanımladığı ve takip ettiği eylem ve süreç olarak tanımlanmaktadır (George ve Zahra, 2002).

İnsanların ya işçi ya da girişimci olduğu bir meslek seçimi modeli vardır. İşçi olanlar garantili bir ücret için çalışmakta, girişimci olanlar ise riskli ticari faaliyetlerde bulmaktadırlar. Bireyler gelir riski konusunda tarafsız olmakta, ancak riskli bir teknolojiden beklenen getiriye ilişkin algıları kültürel aktarımla şekillenmektedir. Özellikle, beklenen iş kazançları, bir teknoloji anlayışına, zamanla birikebilecek bir uzmanlığa bağlı olmaktadır (Jovanovic ve Nyarko, 1996). İnsanlar, girişimci mi yoksa işçi mi olacağına ilişkin beceriler ve öznel tercihler bakımından farklılık göstermektedirler. Bunlar yetiştirilme, sosyalleşme ve mesleki deneyim yoluyla kazanılmaktadır (Bisin ve Verdier, 2000). Ebeveynler, çocuklarının kendilerine benzer meslekleri seçmesini tercih etmekte ve buna bağlı olarak onlara mesleğe özgü insan sermayesi aşılama çalışmaktadırlar. Örneğin, girişimci ebeveynler, girişimciliği daha ödüllendirici olarak algırlar ve kendi iş alanlarında uzmanlık kazanmış olduklarından, bu insan sermayesini çocuklarına aktarmaya çalışırlar. Benzer şekilde, ücretli çalışan ebeveynler, çocuklarına, onları ücretli çalışmaya yatkın hale getiren insan sermayesi bağışlayabilmektedirler. Bu tür aile içi kültürel telkinler hatalı olmaktadır. Başarısız olduğunda, çocuk aktif popülasyonun rastgele seçilmiş bir üyesinin özelliğini özümsemektedir. Her iki durumda da iki meslekteki çocukların beşeri sermayesi, ekonomik olarak aktif hale geldikleri zamana göre belirlenmektedir. Daha sonra, aşılandıkları mesleğe girip girmemeyi seçmektedirler. Beşeri sermayenin ve değerlerin kültürel aktarımının karşılıklı etkileşimi, girişimci hatlarda iş uzmanlığı birikimi ve yeni teknolojilerin tanıtılması girişimcilik başarısı üzerinde etkili olmaktadır (Chakraborty vd., 2014).

Kültür, bir dizi paylaşılan değerler, inançlar ve beklenen davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Herbig, 1994; Hofstede, 1980). Derinlemesine gömülü, bilinçsiz ve hatta irrasyonel paylaşılan değerler, siyasi kurumları olduğu kadar sosyal ve teknik sistemleri de şekillendirmekte ve bunların hepsi aynı anda değerleri ve inançları yansıtmakta ve güçlendirmektedir. Kültürel değerler, bir toplumun risk alma ve bağımsız düşünme gibi girişimci davranışları arzu edilir olarak görme derecesini göstermektedir. Bu tür davranışlara değer veren ve onları ödüllendiren kültürler, radikal yenilik geliştirme ve sunma eğilimini teşvik ederken, uyumluluğu, grup çıkarlarını ve gelecek üzerinde kontrolü güçlendiren kültürlerin risk alma ve girişimci davranış göstermesi olası olmamaktadır (Hayton vd., 2002; Herbig ve Amp; Miller, 1992; Herbig, 1994; Hofstede, 1990).

Kültür, girişimciliği iki ana mekanizma yoluyla etkileyebilmektedir (Davidsson, 1995). Birincisi, destekleyici bir kültür, sosyal meşruiyete yol açacak, girişimcilik kariyerini bu kültürde daha değerli ve sosyal olarak tanınacak, böylece uygun bir kurumsal ortam yaratacaktır. Bu nedenle, kişisel inanç ve tutumlarından bağımsız olarak daha fazla insan girişim başlatmaya çalışacaktır (Etzioni, 1987). İkincisi, girişimcilik yanlısı değerleri ve düşünce kalıplarını paylaşan bir kültür, daha fazla bireyin girişimcilikle tutarlı psikolojik özellikler ve tutumlar göstermesine yol açacaktır (Fernández vd., 2009; Krueger, 2003). Böylece daha fazla insan girişimci olmaya çalışacaktır (Mcgrath vd., 1992; Thomas, 2001). Bu anlamda, Bir toplumda girişimciliğe yüksek bir değer biçilmesinin, bireylerde daha olumlu tutum ve niyetlere yol açacağı öne sürülmektedir (Krueger ve Carsrud, 1993; liñán vd., 2011). Alternatif olarak, bir girişim başlatmaya çalışanların “uyumsuz” bireyler olduğu da iddia edilmektedir. Yani, bir ülkenin kendine özgü kültürel özelliklerinden bağımsız olarak, baskın kültürel değerleri paylaşmayan insanlar, memnun olmayan bireyler girişimcilik yolunu deneyeceklerdir (Hofstede vd., 2004).

SONUÇ

Bu çalışmada, girişimcilik faaliyetinde kültür ve demografik yapıların etkisi literatür taraması yapılarak araştırılmıştır. Literatüre bakıldığında Serrano (2014) çalışmasında, ekonomik kalkınma, girişimcilik faaliyeti ve kültürel değerler arasındaki ilgili etkileşimlerin varlığının kanıtlarını göstermiştir. Yaptığı araştırma sonucunda bireyin kültürel özelliklerinin girişimcilik faaliyetini anlamlı bir şekilde etkilediğini bulmuştur. Hayton ve ark. (2002), çalışmasında benzer şekilde kültürün girişimcilik üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

Chakraborty vd. (2014) Beşeri sermayenin nesiller arası kültürel aktarımının bir modelini kullanan makalesinde, kültürün ve ekonomik kalkınmanın evrimini incelemiştir. Makaleye

göre, riskten bağımsız bireyler, beklenen getirisi iş uzmanlığına bağlı olan bir işi yürüten veya garantili bir ücret karşılığında çalışan iki meslekten birinde çalışmaktadır. Girişimcilikte ebeveynin karşılaştırmalı üstünlüğü, çocuklara maliyetli ancak kusurlu, aile içi eğitim yoluyla kültürel olarak aktarılmaktadır. Bu insan sermayesi meslek seçimini belirlemekte ve belirli bir meslekteki deneyim, aynı zamanda nesiller arası aktarımı etkileyen mesleki bir önyargıyı da beraberinde getirmektedir. Yani makaleye göre yine girişimcilik ile kültür arasında pozitif bir etki söz konusu olmaktadır. George ve Zahra (2002) da benzer şekilde girişimcilik ve kültür üzerinde yaptığı çalışmada ikisi arasında anlamlı ilişki olduğunu bulmuştur.

Girişimcilik ve demografi üzerinde yapılan çalışmalara baktığımızda Bönnte vd. (2007)'nin sonuçları, bilgi temelli (ileri teknoloji) imalat sanayilerindeki iş kurucularının belirli yaş gruplarından çıktığı varsayımları için dolaylı ampirik kanıtlar sunmaktadır. Çalışmaya göre bir bölge nüfusunun yaşlanmasına bağlı olarak bu fraksiyondaki azalma, bir bölgedeki start-up sayısı üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Ayrıca, bir bölgenin çalışma yaşı dağılımındaki değişikliklerin, bilgiye dayalı (yüksek teknoloji) imalat sanayilerindeki start-up sayısı üzerinde etkisi olduğunu, ancak diğer sektörlerdeki start-up sayısının o kadar etkilenmediği bulunmuştur. Özellikle, yenilikçi girişimci olma eğiliminde çifte bir zirve görülmektedir. 20–30 yaş aralığındaki bireylerin ve 40–50 yaş aralığındaki bireylerin oranlarındaki artış, ileri teknoloji start-uplarının sayısını olumlu yönde etkilemektedir. Yaşın yanı sıra demografik faktörlerden göç ve eğitimin de girişimcilik üzerindeki etkisini araştıran Thakur vd. (2008) çalışmasında, demografik özellikler ile girişimcilik arasında olumlu bir ilişkinin olduğunu bulmuştur.

Linan vd. (2011) çalışmasında demografik özelliklerden eğitim ile girişimcilik arasındaki ilişkiyi incelemiş ve bunun sonucunda girişimcilik ile eğitim arasında olumlu bir etkinin olduğunu ancak girişimcilik faaliyeti için eğitimin yeterli olmadığını ortaya çıkarmıştır. Deh vd. (2013) ise çalışmasında demografik ve sosyo-ekonomik değişkenlerin öğrenciler arasında girişimcilik niyetinin önündeki engellerin algısını önemli ölçüde etkilediğini bulmuştur. Demografik değişkenlerden yaş, bölge, din, çalışma durumu, babanın çalıştığı sektör, annenin çalıştığı sektör ve katılımcıların tercih ettikleri istihdam sektörü Öğrencileri girişimci olmaya teşvik etmeyi amaçlayan politikalar, demografik temelli engeller mevcut olduğundan, bu bulguları dahil ederek engellerin kaldırılmasına odaklanılmıştır. Kısaca Deh vd. (2013)'ün de yaptığı çalışma demografi ile girişimcilik arasındaki bağlantıyı destekler niteliktedir.

Literatüre bakıldığında girişimcilik ile bireyin içinde bulunduğu kültür ile demografik özelliklerinin girişimcilik üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

ÖNERİLER

- Çalışma, nitel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Gelecek çalışmalarda nice araştırma yöntemi kullanılarak araştırma yeniden yapılarak daha geniş sonuçlar elde edilebilir.
- Çalışmada demografik özelliklerde yaş, göç ve eğitim faktörleri kullanılmış ve genelleme yapılmıştır. Daha geniş araştırma için bu faktörler genişletilerek çalışma yeniden yapılabilir.
- Çalışmada kültür tek boyutlu olarak ele alınmıştır. Kültürler arası farklılıkların girişimcilik üzerindeki etkisi araştırılabilir.
- Araştırmada sadece sonuçlara odaklanılmış etkilerin nedenleri araştırılmamıştır. Gelecek çalışmalarda kültür ve demografik özelliklerin etkileme nedenleri üzerinde durularak yeniden çalışma yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Acs, Z. J., Audretsch, D. B., & Feldman, M. P., 1994. Spillovers and innovative activity. *Managerial and Decision Economics*, 15(2): 131–138.
- Blanchflower, D. G., 2000. Self-Employment in OECD countries. *Labour Economics*, 7(5): 471–505.
- Bönte, W., Falck, O., & Heblich, S., 2007. Demography and Innovative Entrepreneurship. 1-45.
- Chakraborty, S., Thompson, J. C., & Yehoue, E. B., 2016. The culture of entrepreneurship. *Journal of Economic Theory*, 163: 288-317.
- Deh, I. Y., Asuamah, S. Y., & Agyemang, I. K., 2013. The link between demographics and perceive barriers to entrepreneurship. *Journal of Small Business and Entrepreneurship Development*, 1(1): 42-50.
- Elam, A., & Terjesen, S., 2010. Gendered institutions and cross-national patterns of business creation for men and women. *European Journal of Development Research*, 22(3): 331–348.
- Evans, D. S., & Leighton, L. S., 1990. Some empirical aspects of entrepreneurship. In *The Economics of Small Firms*. 79–99.
- Fernández-Serrano, J., & Liñán, F., 2014. Culture and entrepreneurship: The case of Latin America. *Innovar*, 24: 169-180.

George, G., & Zahra, S. A., 2002. Culture and its consequences for entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 26(4): 5-8.

Granovetter, M., 1985. Economic action and social structure: The problem of embeddedness. *American Journal of Sociology*, 91: 481–510.

Hayton, J. C., George, G., & Zahra, S. A., 2002. National culture and entrepreneurship: A review of behavioral research. *Entrepreneurship theory and practice*, 26(4): 33-52.

Hechavarría, D. M., 2016. The impact of culture on national prevalence rates of social and commercial entrepreneurship. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 12(4): 1025-1052.

Kirzner, I., 1973. *Competition and Entrepreneurship*. Chicago. Univ.

Liang, J., Wang, H., & Lazear, E. P., 2018. Demographics and entrepreneurship. *Journal of Political Economy*, 126(1): 140-196.

Liñán, F., Rodríguez-Cohard, J. C., & Rueda-Cantuche, J. M., 2011. Factors affecting entrepreneurial intention levels: A role for education. *International entrepreneurship and management Journal*, 7(2): 195-218.

Minniti, M., & Bygrave, W., 2001. A dynamic model of entrepreneuria learning. *Entrepreneurship Theory And Practice*, 25(3): 5-16.

Naudé, W., 2013. *Entrepreneurship and Economic Development*, 1-48.

Schumpeter, J. A., 1960. 1961. *The theory of economic development*. Redvers Opie.

Sternberg, R., & Wennekers, S. (2005). Determinants and effects of new business creation using global entrepreneurship monitor data. *Small Business Economics*, 24(3): 193–203.

Thakur, M. K., Chittoor, R., & Perumal, S., 2009. Demographics and entrepreneurship: Evidence from Germany and India. In *Sustaining Entrepreneurship and Economic Growth* (99-109), New York, NY.

Thurik, R., & Dejardin, M. A. F. G., 2011. The impact of culture on entrepreneurship. *The European Business Review*, 1(2): 57-59.